

Om te beginnen: Geduld is een schone zaak...

De tijd die nodig is om soortenrijk grasland te ontwikkelen hangt af van factoren als grondsoort, vochttoestand en aanwezigheid van voldoende zaden. In zeer natte en zeer droge situaties gaat de ontwikkeling het snelst. Voor nat schraalland, kan meer dan 10 jaar ontwikkeltijd nodig zijn vanaf de fase Engels raaigrasland. Geduld, aandacht voor uw perceel en doorzettingsvermogen zijn hierbij noodzakelijk.

Beheeradviezen Nat Schraalland (beheertype N 10.01)

Het is de bedoeling dat u bij Nat Schraalland het voedselarme karakter in stand houdt. De bodem is vaak slap, dus slecht toegankelijk. Het beheer bestaat voornamelijk uit maaien en afvoeren.

Fase	Beheermaatregelen
Algemeen	Geen bemesting, geen beweiding en geen chemische onkruidbestrijding
Ontwikkelfase	Na afgraven moet vanaf het eerste groeiseizoen worden gemaaid om boomopslag en pitrus onder de duim te houden. Beide kiemen makkelijk op een kale bodem.
	Veelvuldig maaien en afvoeren: 2-3 sneden
	Eerste maaibeurt na 15 juni, voor 1 juli ivm Pitrus zaadsetting
	Bestrijdt pitrus met de bosmaaier Strooi in september klein handje korrelkalk rond pitrus pollen
	Voorkom insporing, liever niet maaien dan insporing of gebruik lichte machines.
	Trek opkomend houtgewas er met wortel en al uit.
Instandhoudingsfase	Een maaisnede per jaar, omstreeks eind aug/begin sept. maaien en afvoeren. Maaien met lichte machine.
	Bij maaien blijft 15% van de vegetatie staan. Laat het lang de winter ingaan..
	Volgende jaar het overstaande deel maaien en een ander deel laten overstaan.
	Blijf alert op pitrus
	Trek ongewenst houtgewas met wortel en al uit.
	Voorkom insporing, liever niet maaien dan insporing of gebruik lichte machines.
Ontwikkeling kruiden	Blijft spontane ontwikkeling van nieuwe soorten uit, dan kun u de kiemkracht van aanwezige zaden in de bodem stimuleren door: verspreiden van maaisel van een nabijgelegen soortenrijk perceel met het juiste natuurtype
Plaagonkruiden	Bij pitrusontwikkeling: maaien niet later dan eind juni. Zorg dat geen zaadrijping plaatsvindt (juli). Eventueel vaker maaien (bosmaaier). Bij boomopslag de planten direct met wortel en al eruit trekken.

Fase	Beheermaatregelen Oevers langs Nat Schraalland
Algemeen	Geen bemesting, geen beweiding en geen chemische onkruid bestrijding
Ontwikkelfase	Is maatwerk, zie logboek
Instandhoudingsfase	

Fase	Beheermaatregelen Beheerpaden langs Nat Schraalland
Algemeen	Geen bemesting. Geen beweiding en geen chemische onkruid bestrijding
Ontwikkelfase	Maaien en afvoeren: 2-3 sneden
	Eerste maaibeurt in de tweede helft van mei, stoppel 5 cm hoog
	Extra maaibeurt eind juni
	Laatste snede laat in najaar: gewas kort de winter in laten gaan
	Verwijder ongewenste soorten met wortel en al. Voorbeelden: grote brandnetel, pitrus, Jacobskruid (giftig voor vee!), akkerdistel, ridderzuring en krulzuring.
Instandhoudingsfase	Tweemaal per jaar maaien en afvoeren
	Eerste snede na 15 juni, event 2 ^e snede na 1 aug.
Welke kruiden?	In Nat schraalland komen tenminste enkele karakteristieke soorten voor: blonde zegge, sterzegge, tweehuizige zegge, blauwe zegge, waterdrieblad, Spaanse ruiter, gevlekte orchis, moeraswespenorchis, klokjesgentiaan, brede en rietorchis, vleeskleurige orchis, blauwe knoop, kleine valeriaan, moeraskartelblad, schildereprijs
Welke sprinkhanen?	o.a. moerassprinkhaan.

Nat Schraalland met Blauwe Knoop
Bron: Ecologisch Adviesbureau Cools
en met dank aan Bureau Bui-TeGewoon

Bloemen & Kruiden (Bron: Wikipedia)			
Blonde Zegge	Sterzegge	Tweehuizige zegge	
			
Blauwe zegge	Waterdrieblad	Spaanse ruiter	
			
Gevlekte orchis	Brede orchis	Riet orchis	Moeraswespenorchis
			
Klokjesgentiaan	Blauwe knoop	Kleine valerian	
			
Moeraskartelblad	Schildereprijs	Moerassprinkhaan (V, M)	
			